

Ministerie van Defensie

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)

Informatiebijeenkomst Lelystad

Programmateam NPRD
Ministerie van Defensie

26-01-2026

ERNSTIG VERSLECHTERDE VEILIGHEIDSSITUATIE

Wereldwijd ervaren landen steeds meer dreiging door verschuivende machtsverhoudingen. Al jaren versterken potentiële tegenstanders hun krijgsmachten. Steeds vaker is sprake van hybride conflictvoering: desinformatie beïnvloedt onze democratieën en cyberaanvallen bedreigen de vitale infrastructuur. De ruimte militariseert en schaarse grondstoffen leiden vaker tot conflict. Het doel is telkens hetzelfde: de stabiliteit ondermijnen om invloed en macht te kunnen verwerven.

Doel van vanavond

- 1. Toelichting kabinetsbesluit NPRD** (19 December 2025)
- 2. Toelichting ontwerp-voorkeursalternatief**
voor de benodigde uitbreiding van de luchthaven voor gebruik jachtvliegtuigen
- 3. Toelichting onderzoeksresultaten** (addendum planMER)
- 4. Toelichting zienswijze proces** (uitbreiding luchthaven)
- 5. Informatiemarkt**

Programma

Tijd	Wat
19:30 – 20:00	Plenaire toelichting Defensie
20:15 – 21:30	Informatiemarkt

Toelichting kabinetsbesluit

Ministerie van Defensie

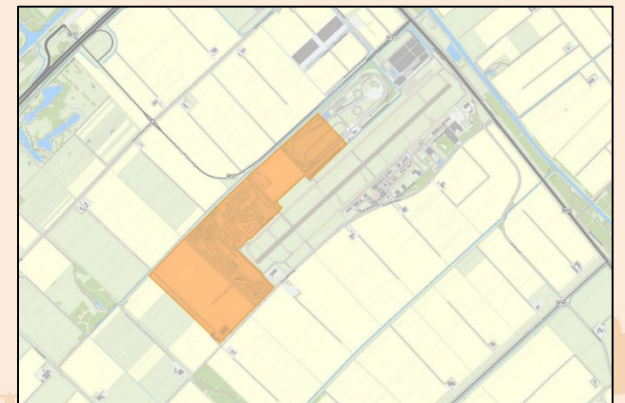
Met het NPRD heeft het kabinet over Lelystad Airport twee besluiten genomen:

1. Lelystad Airport is definitief aangewezen voor het gebruik van jachtvliegtuigcapaciteit.

Dit betekent dat op termijn permanent jachtvliegtuigen worden gestationeerd op Lelystad Airport.

2. Er is een **ontwerp-voorkeursalternatief** vastgesteld voor de benodigde **uitbreiding van de luchthaven**, inclusief verlenging van de start- en landingsbaan.

Hiervoor is een separaat participatietraject opgestart. Dit is de aanleiding van deze informatiebijeenkomst

Planning 2025-2026 Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)

Tijdens het hele proces vindt afstemming plaats met andere ministeries, gemeenten en provincies over de ruimte van Defensie en andere ruimtevragen zoals energie/landbouw/woningbouw/natuur

Eind mei tot begin juli
Ter inzagelegging en informatiebijeenkomsten Ontwerp NPRD en planMER

Publicatie van:

- Definitief NPRD
- Nota van antwoord
- Aanvulling planMER (Reactie op advies Commissie MER)

Inclusief:

- Addendum planMER (aanvullend onderzoek 9 specifieke behoeften)

Januari tot februari
Ter inzagelegging van Addendum planMER (aanvullend onderzoek 9 specifieke behoeften)

Aanvullende informatiebijeenkomsten 9 specifieke behoeften

Publicatie van:

- Nota van antwoord (= op zienswijzen Addendum planMER aanvullend onderzoek 9 specifieke behoeften)

Informatie en participatie tijdens de verdere planvorming en uitvoering

- 2023 Start NPRD
- 2023 - 2024 Ter inzagelegging NRD NPRD
- 2024 Informatiebijeenkomsten NRD
- 2024 Bekendmaking locaties die niet verder worden onderzocht
- 2024 - 2025 Overleg met inwoners, bedrijven en (belangen) organisaties
- 2025 Vaststelling planMER en Ontwerp NPRD incl. voorkeurslocaties

Legenda

Processtappen en besluitvorming

Stappen waarin u wordt geïnformeerd, kunt meedenken of inspraak heeft

Benodigde uitbreiding van de luchthaven voor jachtvliegtuigen

- Uit verdiepend onderzoek is gebleken dat er voor invulling van de volledige jachtvliegtuigbehoefte **150 tot 240 ha** aan ruimte nodig is, inclusief verlenging van de start- en landingsbaan:
 - **110 - 200 ha** voor militaire infrastructuur.
 - **40 ha** voor verlenging van de start- en landingsbaan.
- **Exact benodigde omvang is afhankelijk van een aantal variabelen:**
 - wel of geen combinatiemogelijkheden met **groothandelsverkeer**
 - het **type militaire eenheden**
 - de **hoeveelheid** ter plaatse militair **personeel** en
 - eventuele **combinatiemogelijkheden** met infrastructuur op de toekomstige nabij gelegen **militaire kazerne** in de gemeente Zeewolde.

Vastgesteld voorkeursalternatief

Ministerie van Defensie

- **Besluit:**

Voor de uitbreiding van Lelystad Airport voor jachtvliegtuigcapaciteit is een **ontwerp-voorkeursalternatief** vastgesteld van **150ha**. Het betreft:

- 110ha voor militaire infrastructuur, en
- 40ha voor verlenging van de start- en landingsbaan
- Voorziene ingebruikname in de periode 2030-2040

Ontwerp-voorkeursalternatief uitbreiding Lelystad Airport (Inclusief verlenging start en landingsbaan)

Naam	Oppervlakte (ha)
VKA uitbreiding	150

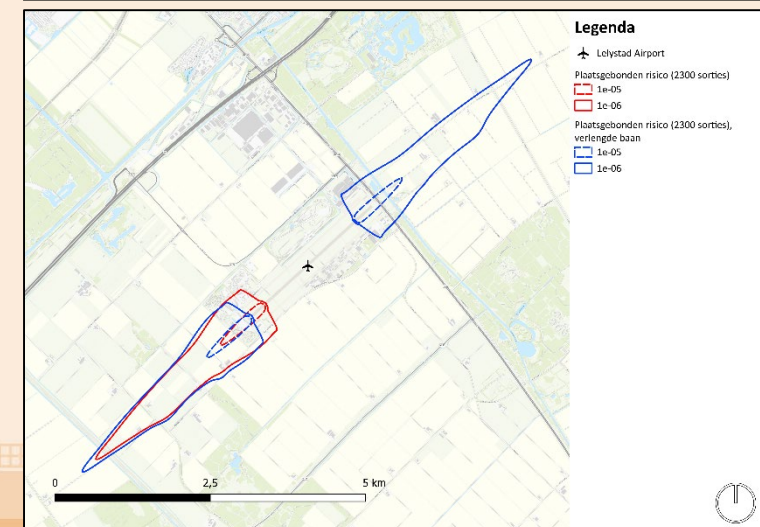
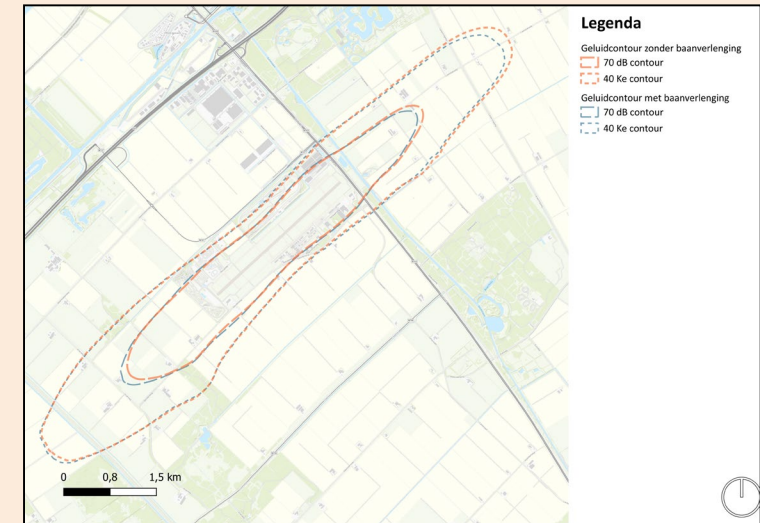
Effecten baanverlenging op geluid- en veiligheidscontour

Korte uitleg beperkingengebieden

- Bedoeld voor de bescherming van omwonenden van luchthavens
- In verband met **geluid**, **externe veiligheid** en **vliegveiligheid**
- Kader: Wet luchtvaart en het Besluit burgerluchthavens
- Bestaande beperkingengebieden staan in het Luchthavenbesluit Lelystad (Stb. 2015, 130)

Op informatiemarkt:

- Verdere uitleg beperkingengebieden
- Uitvergroting van kaartbeelden
- Beantwoording van vragen bij deskundigen

Ministerie van Defensie

Toelichting onderzoek ANTEAGROUP

Bovenregionale behoeften
Toename Jachtvliegtuigen –
benodigd ruimtebeslag
Lelystad Airport

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

26 januari 2025

www.anteagroup.nl

Nieuw onderzoek vs aangevuld onderzoek

- De behoefte voor uitbreiding jachtvliegtuigencapaciteit is vastgesteld in het NPRD op Lelystad Airport met 2300 sorties.
- Voor het ruimtebeslag (de benodigde faciliteiten voor stationering F-35) is in het MER en het NPRD is een indicatie en mogelijke opties aangegeven. Dit geldt ook voor de baanverlenging.
- Hier is echter nog geen definitief besluit over genomen. Hiervoor is nader onderzoek verricht. Dit staat in het '*addendum*' van het planMER. Hierop zijn zienswijzen mogelijk.
- Bij het vastgestelde NPRD is verduidelijkende informatie over de effecten van de F-35 opgenomen (zoals piekgeluid, ultra fijn stof, modeluitleg). Dit staat in een '*aanvulling*' op het planMER. Hierop zijn nu geen zienswijzen mogelijk.

Baanverlenging

Opties baanverlenging

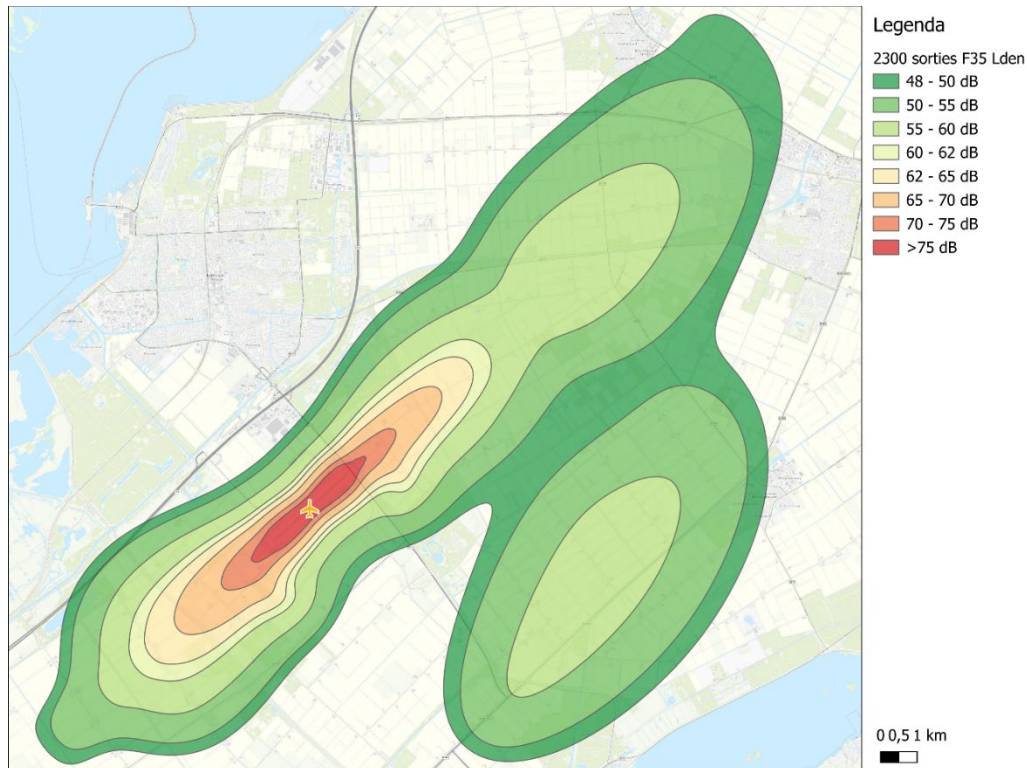
- Twee opties baanverlenging:
 - A. Noordoosten
 - Larserweg en Larserpad moeten dan verlegd worden
 - Ondertunneling is niet mogelijk vanwege veiligheidsrisico's
 - B. Zuidwesten
 - Doorsnijden perceel politieacademie. Deze moet dan verdwijnen

Optie B wordt als minder ingrijpend gezien en daarom gekozen als voorkeursalternatief

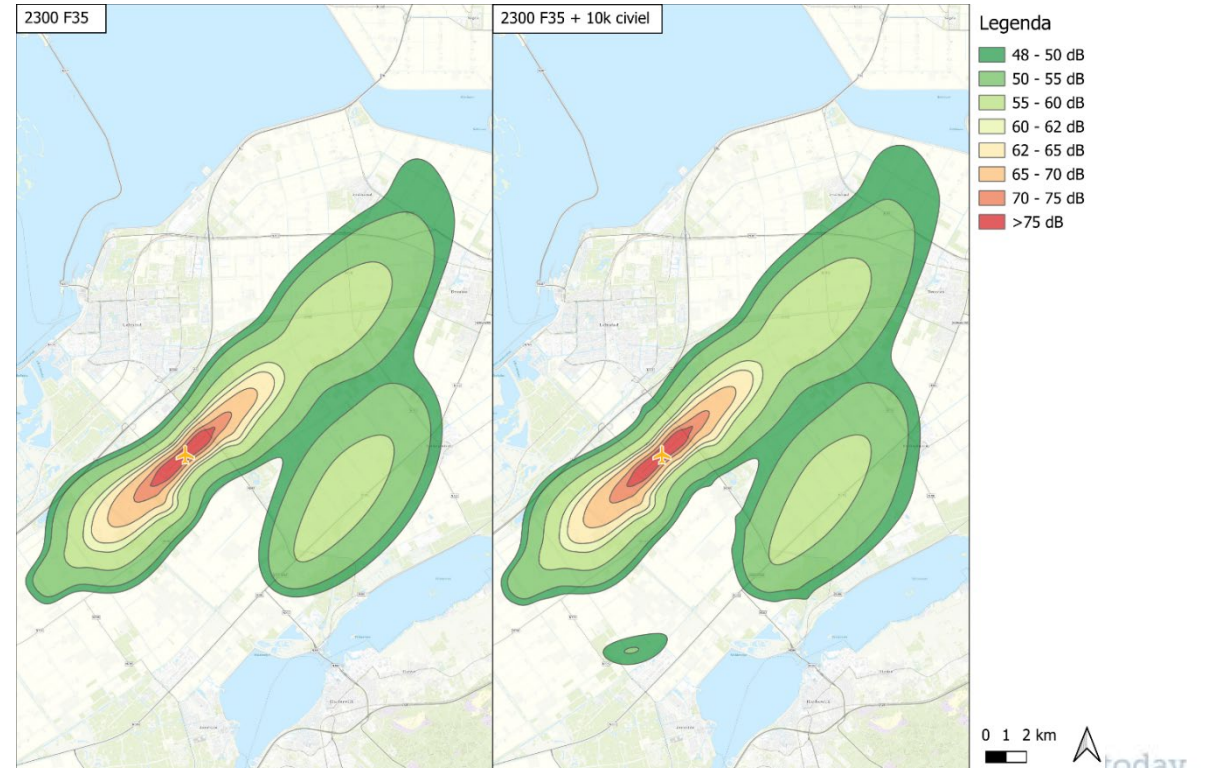

Effecten baanverlenging op geluidbelasting

Zonder baanverlenging alleen F-35

Met baanverlenging alleen F-35 en met 10k civiel

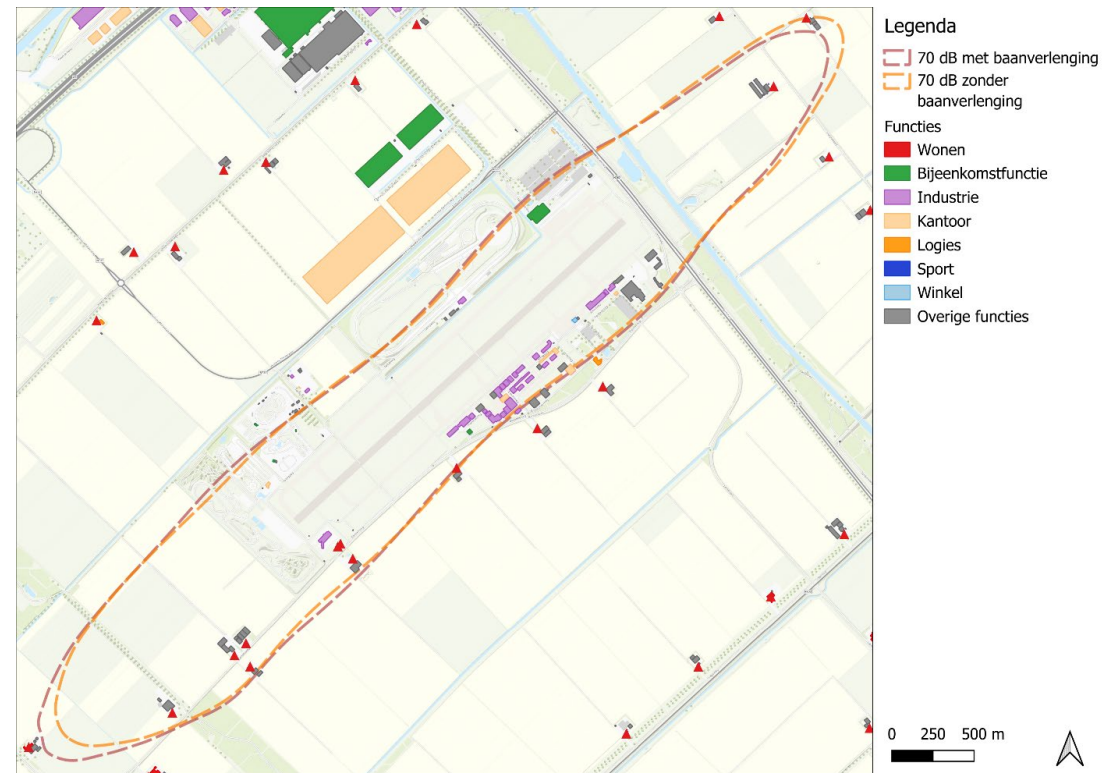
Effecten baanverlenging op geluidsbelasting - 2

- De verschillen tussen de situatie met baanverlenging en zonder baanverlenging in aantallen geluidbelaste woningen is **beperkt**. Dit is ook in de volgende figuur te zien.
- Er vinden alleen **kleine verschuivingen** plaats in de geluidklassen > 55 dB.
- Het aantal woningen in de geluidklassen < 55 dB liggen op grotere afstand en zijn hiermee gevoeliger voor kleine veranderingen in de route als gevolg van baanverlenging.
- In het vervolgtraject vindt nader onderzoek naar de te gebruiken routes voor de F-35 plaats.

Geluidsklassen	Aantal woningen met baanverlenging (2.300 sorties F-35)	Aantal woningen zonder baanverlenging (2.300 sorties F-35)
48 - 50 dB	2.183	2.075
50 - 55 dB	2.751	2.593
55 - 60 dB	100	97
60 - 65 dB	8	8
62 - 65 dB	12	11
65 - 70 dB	16	14
70 - 75 dB	7	8
> 75 dB	2	2
Totaal:	5.079	4.808
Totaal > 55 dB	145	140
Totaal > 70 dB	9	10

Effecten baanverlenging op geluidsbelasting - 3

Voor de overige omgevingseffecten, zoals (luchtkwaliteit en omgevings-veiligheid) geldt dat de effecten **niet onderscheidend** zijn tussen wel of en geen baanverlenging.

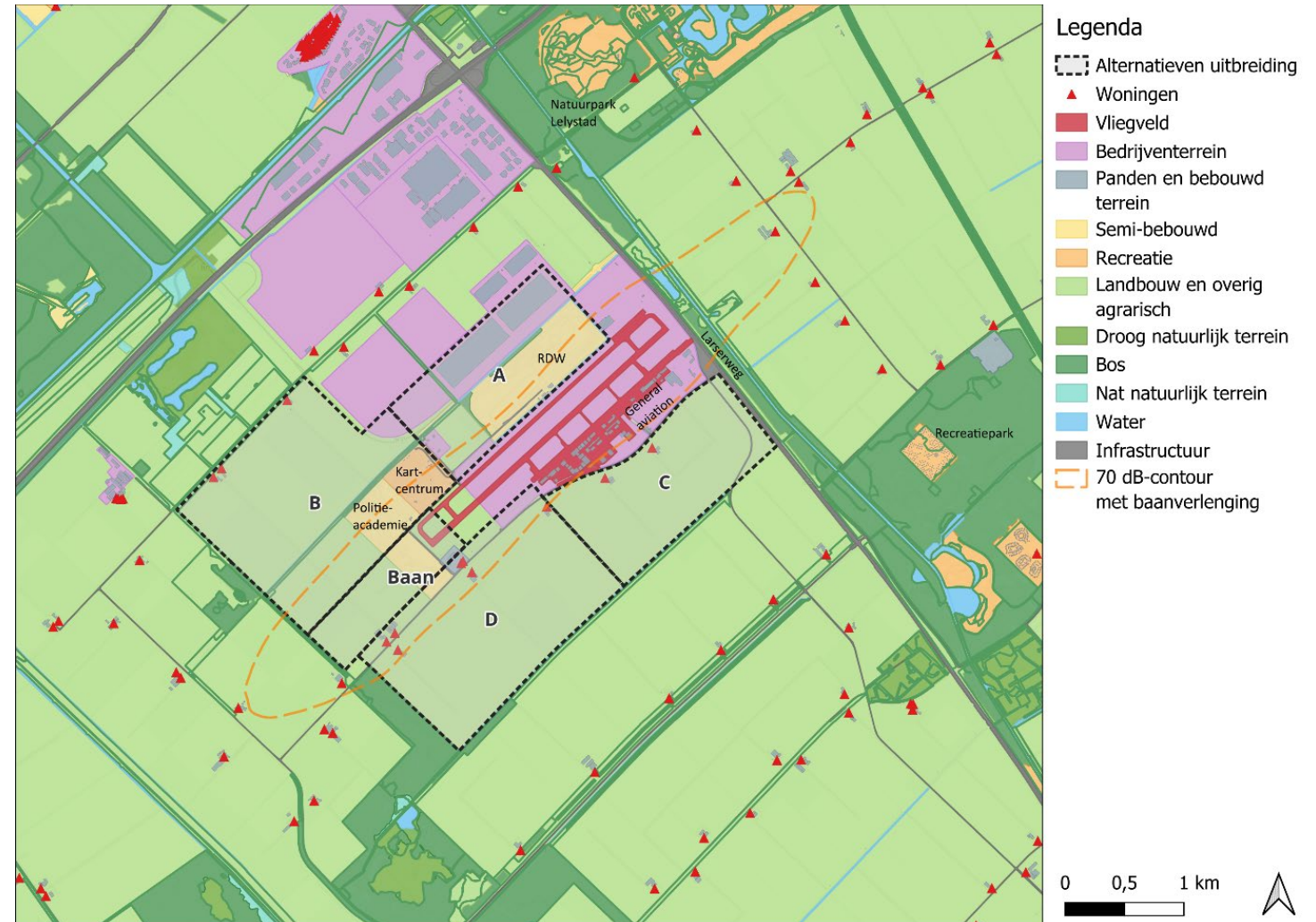

Ruimtebeslag F-35

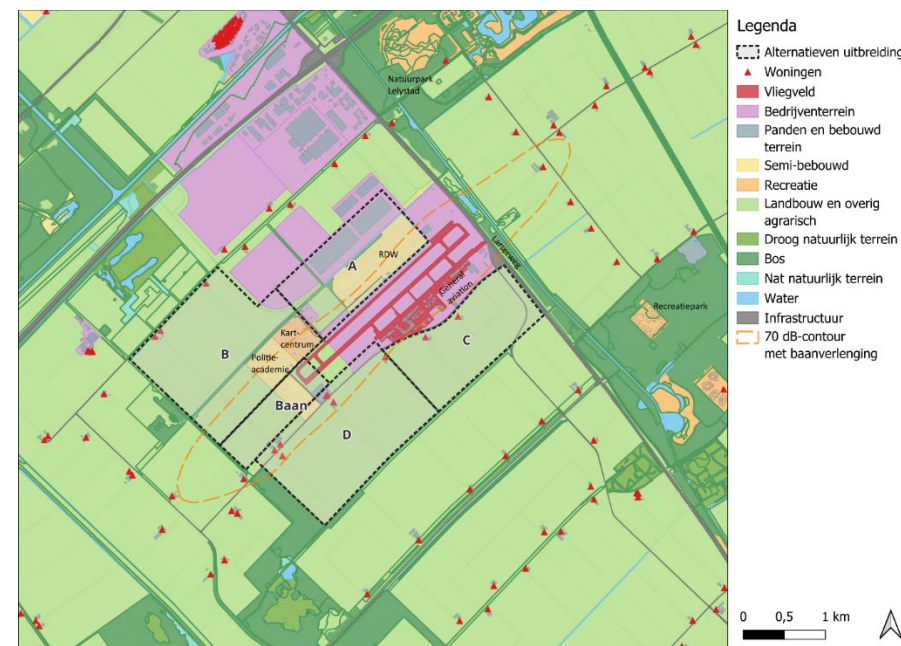
Vier gebieden beschouwd voor ruimtebeslag

- Er zijn vier gebieden beschouwd waar het ruimtebeslag voor F-35 faciliteiten zou kunnen komen.
- Eerst zijn de kenmerken van deze gebieden geïnventariseerd en daarna effecten van ruimtebeslag bepaald.
- Vervolgens is binnen één of meerdere van deze gebieden het Voorkeursalternatief ingepast.

Impact op woningen

- Het aantal woningen in het zoekgebied varieert tussen de 0 (gebied A) en 7 (gebied D).
- In de directe omgeving van de zoekgebieden D en B zijn de meeste woningen aanwezig. Deze kunnen ontzien worden door zoekgebieden gedeeltelijk te gebruiken.
- In en rondom zoekgebied A zijn de minste woningen aanwezig.

Afstand	A		B*		C		D	
	Woningen	Overig	Woningen	Overig	Woningen	Overig	Woningen	Overig
In het zoekgebied	0	-	3	-	2	-	7	-
0 - 100 meter	0	1	4	0	1	3	0	0
100 – 200 meter	0	9	2	0	0	0	0	1
200 - 500 meter	0	2	5	0	0	0	2	1
500 - 1.000 meter	14	4	10	1	6	2	7	4
Totaal:	14	16	24	1	9	5	16	6

Impact op natuur

Legenda

- Alternatieven uitbreiding
- Natuurnetwerk Nederland (NNN)

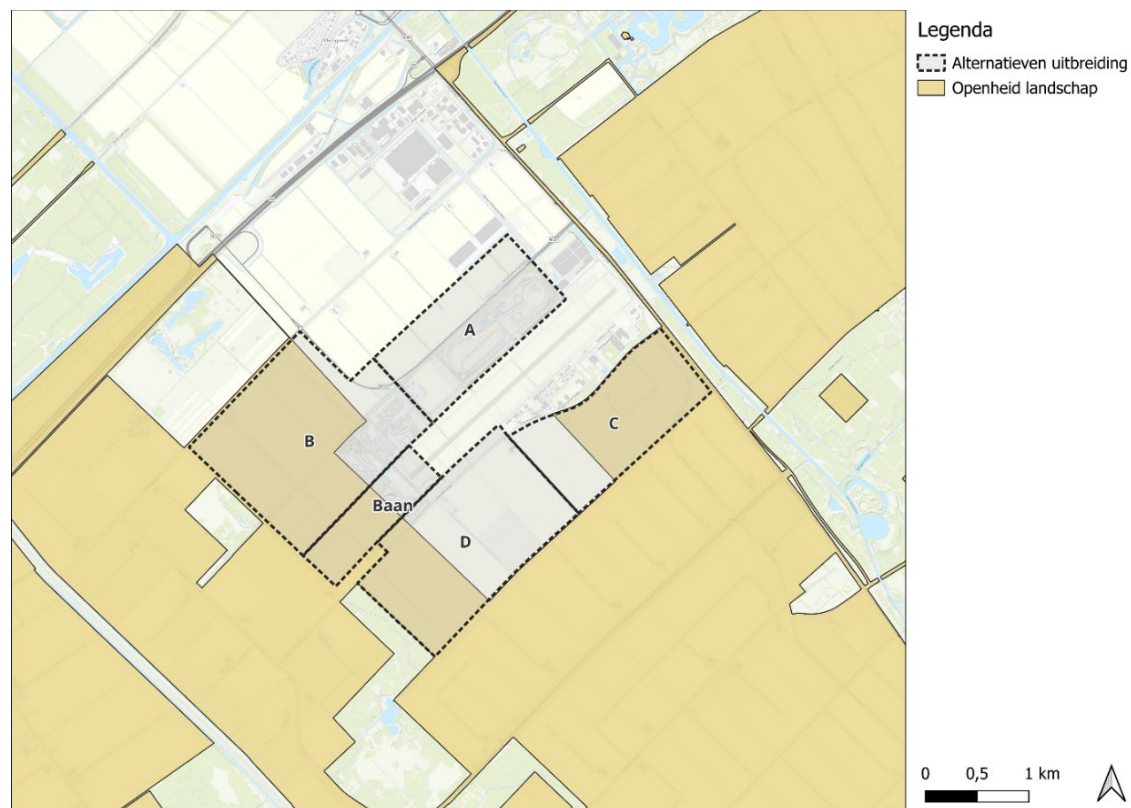
Natuur

A	NNN-gebied met onder andere Natuurpark Lelystad (NNN) aan de noordkant van de Larserweg op ca. 300 meter.
B	Het zoekgebied grenst aan het NNN-gebied langs de A6 en de Anthony Fokkerweg.
C	Aan de noordoostkant ligt NNN-gebied. De Larserweg ligt tussen het zoekgebied en het natuurgebied.
D	Het zoekgebied grenst direct aan NNN-gebied aan de zuidwestkant.

0 0,5 1 km

Impact op landschap

- De volgende landschapskarakteristieken zijn relevant voor de gebieden:

- Een groot deel van het gebied is grootschalig, rationeel en typerend voor Flevoland opgezet.
- De grootschaligheid van het landschap leidt tot een open landschap met verre zichtlijnen over grootschalige agrarische percelen
- Langs de orthogonaal geplaatste wegen zijn (ruime) boerderijen met bijbehorende erven aanwezig.
- Aan de zuidwestelijke zijde van gebieden B en D zijn delen van het Knarbos gelegen. De gronden waren minder geschikt voor de landbouw. Daarom werden er populieren geplant en is er in de loop van de tijd een populierenbos ontstaan.

Overige effecten

- **Cultureel erfgoed:** niet aanwezig.
- **Bodem en water:** weinig verschillen, maar bij zoekgebied A en B zijn relevante watergangen aanwezig.
- **Ruimtegebruik:** in elk zoekgebied verdwijnen functies, vanwege het voorgenomen vertrek van RWD is de impact op zoekgebied A minder groot dan bij de andere zoekgebieden.
- **Infrastructuur:** Er is vanuit gegaan dat aanwezige infrastructuur verlegd moet worden bij realisatie van de faciliteiten voor jachtvliegtuigen.
 - In zoekgebied B klein stuk van de Anthony Fokkerweg.
 - In zoekgebieden A en B gaat het om langere stukken infrastructuur.
 - In zoekgebied C om twee wegen die verlegd moeten worden.
- **Defensiespecifiek:** De zoekgebieden A, B en D zijn vergelijkbaar beoordeeld. Zoekgebied C is niet logisch gesitueerd (veiligheid en operationele aspecten).
- **Raakvlakken GE en GHV**
 - Zoekgebied B heeft de minste interferentie met huidige en mogelijk toekomstig civiel gebruik van de luchthaven.
 - Zoekgebieden A en C zijn 'bestemd' voor general aviation en/of groothandelsverkeer.
 - Zoekgebied D is relatief iets slechter beoordeeld dan zoekgebied B vanwege de ligging van de noordoosthoek nabij terreinen van general aviation.

Samenvattende beoordeling van de vier gebieden

Beschouwde aspecten	Zoekgebied A	Zoekgebied B	Zoekgebied C	Zoekgebied D
Woningen in het zoekgebied	Light Blue	Medium Blue	Dark Blue	Very Dark Blue
Gezonde en veilige leefomgeving nabij de zoekgebieden	Medium Blue	Dark Blue	Light Blue	Medium Blue
Natuur	Light Blue	Medium Blue	Light Blue	Dark Blue
Landschap	Light Blue	Medium Blue	Dark Blue	Medium Blue
Cultureel erfgoed	Light Blue	Light Blue	Light Blue	Light Blue
Bodem en water	Medium Blue	Dark Blue	Light Blue	Light Blue
Ruimtegebruik	Dark Blue	Very Dark Blue	Very Dark Blue	Very Dark Blue
Infrastructuur	Medium Blue	Light Blue	Dark Blue	Medium Blue
Defensiespecifiek	Dark Blue	Medium Blue	Very Dark Blue	Medium Blue
Raakvlakken GE en GHV	Very Dark Blue	Light Blue	Very Dark Blue	Medium Blue

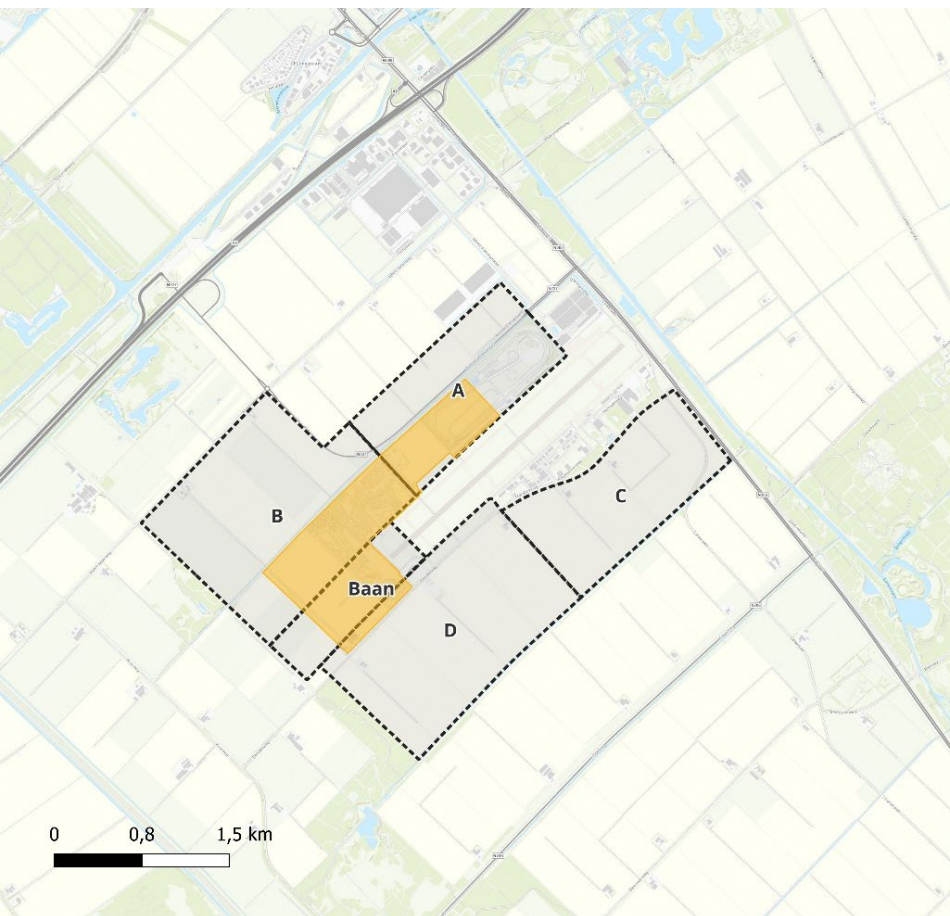

Relatieve beoordeling
(links minste impact – rechts meeste impact)

Effecten Voorkeursalternatief

Effecten Voorkeursalternatief

Legenda

- Voorkeursalternatief uitbreiding Lelystad airport
- Onderzochte alternatieven

Naam	Oppervlakte (ha)
VKA uitbreiding	150

- Het Voorkeursalternatief is een combinatie van delen van de gebieden A, B en een klein stuk van gebied D.
- Het totale ruimtebeslag is 150 hectare, hiervan is:
 - 67 hectare landbouwgrond
 - 60 hectare bedrijventerrein
 - 23 hectare overige functies
- Aan de zuidwestzijde van de huidige baan (gebied D) geldt dat daar twee (bedrijfs)woningen/bedrijven aanwezig zijn. Deze moeten verdwijnen. Deze woningen vallen ook in de berekende luchtgebonden geluidscontour >70 dB (dit zijn dus 2 van de maximaal 10 woningen die reeds zijn benoemd in de beleidsvisie).

Effecten Voorkeursalternatief

Beschouwde aspecten	Voorkeursalternatief	Zoekgebied A	Zoekgebied B	Zoekgebied C	Zoekgebied D
Woningen in het zoekgebied					
Gezonde en veilige leefomgeving nabij de zoekgebieden					
Natuur					
Landschap					
Cultureel erfgoed					
Bodem en water					
Ruimtegebruik					
Infrastructuur					
Defensiespecifiek					
Raakvlakken GE en GHV					

- Het VKA maakt gebruik van aan de luchthaven grenzende percelen die in de toekomst reeds van functie zouden veranderen: het RDW-terrein en het oefenterrein voor rijonderwijs van de politieacademie en politie.
- Het Voorkeursalternatief houdt verder rekening met de strategische groeiimte van Lelystad Airport en sluit goed aan bij de toekomstige ontwikkeling van het Lelystad Airport Businesspark.
- Voor zowel de militaire infrastructuur als de verlenging van de start- en landingsbaan hoeven daarnaast geen doorgaande wegen onderbroken te worden.
- De openheid van het landschap wordt beperkt aangetast.
- Er worden geen natuurgebieden aangetast

Zienswijzen

Ministerie van Defensie

Van 19 januari tot 2 maart kunt u een zienswijze indienen over de benodigde uitbreiding van Lelystad Airport voor jachtvliegtuigen. Dit geldt voor:

- Het besluit van het kabinet (over het ontwerp-voorkeursalternatief)
- Het onderliggende planMER onderzoek (o.a. het addendum planMER)

Zienswijzen kunnen digitaal worden ingediend via:

De website <https://www.nprd.inspraak.defensiedichtbij.nl/>

Kunt u geen digitale zienswijzen indienen? Dan per post mogelijk naar:

- *Directie Materieel, Leefomgeving, Vastgoed en Duurzaamheid
O.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Ministerie van Defensie
Postbus 20701
2500ES Den Haag*

<http://www.defensiedichtbij.nl/onderwerpen/nationaal-programma-ruimte-voor-defensie>

Ministerie van Defensie

Defensie Dichtbij Nieuwsoverzicht Magazines Onderwerpen Locaties Over Defensie Voor u

/ Onderwerpen / Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Defensie heeft meer ruimte nodig om te kunnen oefenen zodat Nederland en bondgenoten veilig blijven. Dit is nodig omdat de veiligheidssituatie in de wereld verandert. De Nederlandse krijgsmacht richt zich meer op het beschermen van het eigen grondgebied en dat van NAVO-bondgenoten. Voor deze taak heeft Defensie niet alleen meer militairen en materieel nodig, maar ook meer ruimte in Nederland. Bijvoorbeeld voor kazernes, opslagplaatsen, laagvlieggebieden en oefenterreinen.

Defensie heeft onderzocht welke locaties in Nederland geschikt zijn. De voorkeurslocaties zijn nu bekend. Wilt u weten om welke locaties het gaat? Bekijk dan [de kaart](#) met de plannen.

Waarom meer ruimte voor Defensie Lees verder →

Ruimte per provincie Lees verder →

Extra onderzoek 9 behoeften Lees verder →

Informatiebijeenkomsten Lees verder →

Contact Lees verder →

Downloads Lees verder →

Ministerie van Defensie

<https://www.nprd.inspraak.defensiedichtbij.nl/>

Ministerie van Defensie

Home **Inspraak** Informatiebijeenkomsten Downloads Contact Archief

Let op: van 19 januari tot 2 maart 2026 kunt u alléén zienswijzen indienen voor de 9 behoeften die als ontwerp voorkeursalternatief zijn vastgesteld door het kabinet.

U kunt alléén inspraak op de 9 behoeften waar extra onderzoek voor nodig was. Dit betekent dat u kunt reageren op onderstaande 9 behoeften.

- Benodigde fysieke uitbreiding Lelystad Airport voor toename gebruik jachtvliegtuigcapaciteit;
- Uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Leeuwarden, gemeente Leeuwarden;
- Breezanddijk groei beproevingen IJsselmeer, Afsluitdijk, gemeente Súdwest Fryslân;
- Petten groei beproevingen Noordzee, gemeente Schagen;
- Uitbreiden live firing mogelijkheden voor helikopters op Infanterie Schietkamp (ISK) ten behoeve van niveau 3- en 4-oefeningen Koninklijke Landmacht, gemeente Ede;
- Uitbreiding milieu- en geluidsruimte door intensivering van Infanterie Schietkamp (ISK) en groei krijgsmacht, gemeente Ede;
- Uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Woensdrecht, gemeente Woensdrecht;
- Uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Gilze-Rijen, gemeente Gilze en Rijen;
- Verandering inrichting vliegbasis Eindhoven verplaatsen hot cargo platform.

U kunt van 19 januari tot 2 maart reageren op de 9 behoeften door een **zienswijze** in te dienen. Dit kan digitaal via de oranje knop hieronder. Alle zienswijzen worden digitaal verwerkt.

Zienswijze indienen

Informatiemarkt

20:15 – 21:30

